

Národno blago.

Pregovori in reki iz Notranjskega.

Nabral Potépan Škrljov.

- Svete Ane doto bi pojel (je potraten).
- Mu je prosto, ko stari babi ples.
Ta ne bo bos umrl (bo kje ubit).
- Materi bi z naročja otroka vkral.
- Nič junaka skvari.
- Ta, ki molči, devetim odgovarja.
- Vzel bi, če tudi bi kača na njem sedela.
Nikdar ni tolika noč, da dan ne pride (vsako slabo delo pride na dan).
- Človek se s človekom snide, gora s goro nikdar.
- Botri se, kjer najdalje moreš, ženi se pa, kjer najbliže moreš (prvo, da se lože ognesh prepira, drugo pa, da natanko ženo spoznaš).
- Bil sem že v situ in rešetu.
- Če hiša zgori, dota skoz okno izleti.
- Je treba iti k maši, kjer zvoní.
- Kdor je dolžan, je na zdravem bolan.
- On je bogat, ona pa hitra; kedar pa skup prideta, on nič nima, ona je pa lena. (Kedar se ženi in moži.)
- Še cesarji je beraška palica zapisana.
- Prej pobera, ko strelja.
- Ima sreče, ko pes v cerkvi.

Potopisne črtice.

Izlet na Učko (Monte maggiore).

Dné 25. aprila zvečer ob 6. uri so se odpeljali z brzovlakom štirje prijatelji gorá v Reko. Razloček voziti se s kanalčkom (železničarji brzovlak tako imenujejo) ali pa z navadnim vlakom na Reko, je pač kakor noč in dan. Posebno počasi vozi do prve štacije „Küllenberga“ (Kilovče), ker gré jako navzdol, potem gre malo hitreje do štacije „Trnovo“, od „Kilovče“ do tukaj in še malo naprej, je kraj lep in rodovit, ali naprej (Sapiane, Jordani do Matuglie) sam bori kras; prevozili smo 5 tunelov, za katere se je veliko veliko smodnika porabilo in lopata imela dosti opravila.

Četrť na polnoči stopili smo z voza v Matuliji, prašaje poštarkega služabnika po stanovanji onega trgovca, do katerega smo imeli priporočno pismo. Izgovarja se, da je daleč, in kazaje nam neko pot nam reče, naj gremo zmirom „dritto“.

Res gremo „dritto“, al kmalo bile so tri ceste. Katera je prava? Zagledamo kučo na strani, v prvem nadstropji luč, trkali smo in trkali, ali odprlo se ni, tedaj še „dritto“ naprej! Nek financar hiti za nami, gotovo smo se mu sumljivi zdeli; vprašamo ga, ali je ta cesta prava na Učko? „Bo že, ker pelje v Istrijo“, pravi, več pa nam ni vedel povedati, češ, da je sam še neznan tukaj. Potem zažvižga na piščalko, in ko se vsi na-nj ozremo, nam pové, da smo na „konfini“ in da so njegovi pajdaši skriti v grmovji; ali so bili ali ne, tega nismo zvedeli. Pokazal se nobeden ni. Pridemo do lokande (krčme) in trkali smo. Po dolgem nadlegovanji se okno odpré, ženski glas pravi: „tu ni nič“, pa še nekaj nerazumljivega žlobodra. Med tem časom, ko smo pred lokando stali, gré pevajoča druhal Čičev memo. Ko smo hoteli naprej oditi, se oglasi tisti ženski glas rekoč: „Gospodi, idite nazaj, bomo že dali vina; al mi imamo vino samo za dan. „To je nam vse eno, ali ga imate za dan ali za noč, samo da ga dobimo.“

Hišni gospodar Rafael Kundiči Mihotiči prinese bokal Hrvaškega vina in pa kruha na mizo. Na prvo

ga vprašamo: „kaj pomeni vino za dan?“ Odgovori nam: „pri nas točimo samo podnevi, ponoči je nevarno, pridejo radi grdi ljudje v kučo, pijejo in nič ne plačajo, al pa še kaj seboj vzamejo.“

Ob eni uri smo odrinili naprej; na levi strani na lepem in visokem hribčku Leprinacu stoji cerkvičica sv. Marka, sem nosijo večidel Primorski svilorejci črvičkovovo seme v dar, da bi jim Bog sviloprejk zdravje ohranil. Cesta ob hribu je lepo izpeljana zmirom vkreber. Do vrha je hodá tri ure; zmirom je lep razgled na morje in velikansko osvetljeno reko in luči primorskih svetilnikov. Slavčekov neštevilni broj nas je kratkočasil vso pot.

Ob pol petih smo prišli do vasi Vélike Učke, ki šteje 18 hiš. Prva kuča je lokanda, na voglu njenem je pošev nabita bukova veja poldrugi seženj dolga. Približa se Čič sosed s prazno pipo v ustih ter prosi duhana (tobaka), gosp. prof. Tušek mu dá smodko. V trenutku spusti lulo za srajco. Poprašamo ga, ali ima oštir vina. „O, ima vina čuda!“ „Pa kruha?“ „Isto tako! Čuda!“ Oštir nam prinese na prosto bokal hrvata; mi razložimo tudi svojo slanino in kruh ter zajutrkujemo. Čič tako požrešno gleda na vsak požirek, da tudi njemu kaj damo.

Oštir Baričevič napravi se za voditelja in nosilca tega, kar bomo še seboj vzeli. Med tem nam pravi stari sosed marsikaj, na priliko, da imajo mnogo šume, mnogo njiv, mnogo ovác (jaz sam imam 18 komadov) in trideset živih vodá. Al božčki imajo vsega malo, samo kamenja imajo pa prav zares čuda-čuda, pa s tem malim so zadovoljni. Na vsejani njivici se je paslo mnogo golobov; na vprašanje: „ali nimate pušek?“ odgovori nam: „ha nimamo, naj živijo tudi golobje.“

Ob pol sedmih odrinemo na goro po kolovozni poti; med potoma je nabral prof. Tušek polno torbico rastlinstva samo takega, ki se tudi po naših hribih nahaja. Iz kolovozne poti se gré na stezo in po tej do sedla. Tukaj naprej precej napeto brez stezá dospeli smo ob 8. uri na vrh 4444 čevljev visoke Učke, katero kmetje tudi Monte majór imenujejo. Najviši vrh proti morju na jugu, kjer smo bili, je gol, nižji proti severozahodni strani je obraščen z gozdom. (Kon. prih.)

Politične stvari.

Dalmacija in Bosnija.

Zadnje „Novice“ so povdarjale že važnost zednjenja Bosnije z Avstrijo in sicer iz splošno napredovalnega in humanitetnega ozira; povdarjale so tudi, da bi ta pristop Bosnije k Avstrijskemu cesarstvu bil posebno Dalmaciji v prid, katera skoro brez Bosnije živeti ne more. Da pa to še bolj dokažemo, bomo danes vtemeljili svoje zadnje trditve, ob enem pa tudi skušali dokazati, da za Avstrijo pridobitev Bosnije ni tako težka, kakor se misli pri prvem pogledu.

Če Avstrija ume obrniti simpatije, katere imamo mi pri krščanskem in slavjanskem prebivalstvu v Turčiji, sebi na prid, potem so premagane največe težave. Že zdaj pripovedujejo popotniki, da Slovani v Bosniji in Hercegovini Avstrijskega cesarja imenujejo „naš kralj“, ravno tako je Albanec Avstrijanec vedno „dobro došel“, toraj bi tem prebivalcem prememba vladarja ne bila nikakor nenavadna, neprijetna. Toda divje Albanije bi si mi ne želeli, in sicer zaradi tega ne, da bi ne prišli po nji v neljube praske s Črnogorci, pač pa naj se prime naša vnjanja in notranja politika Bosnije in Hercegovine, in sicer zaradi Dalmacije, o kateri smo se namenili danes govoriti.